

neki norec. Ta norec je zahajal v kapelico moliti in s časom se ni nikdo več brigal zanj. Med raziskavanjem tihotapske afere so zadeli finančni organi tudi na to vilo in na kapelico. Napravili so hišno preiskavo in našli pod streho kapelice sobico in v njej malo tvornico, v kateri se je rezal najfinejši hercegovski tobak. Glavna zaloga tobaka, ki se ni bil zrezan, je bila pod oltarjem v kapelici. Mož, ki je s črnim mačkom hlinil pobožnega norca, je bil eden od glavnih tihotapcev in je vršil službo rezanja tobaka na podstrešju jezuitske kapelice. Organizacija s tihotapljenjem tobaka je bila tako dobro urejena in maskirano skrita, da oo, jezuiti niti slutili niso, da je njihova kapelica središče tihotapstva.

Cerkveni rop v zakladnici cerkve sv. Petra v Rimu. Slovenskim rimskim romarjem je še gotovo v prav živem spominu cerkev sv. Petra v Rimu. Ob priliki obiska te najveličastnejše hiše božje na svetu so si naši romarji gotovo tudi ogledali bogato zakladnico Petrove bazilike. Ta zakladnica je bila v noči dne 4. t. m. oropana zelo dragocenih predmetov. Škoda, katero so povzročili cerkveni roparji, cenijo na 800.000 lir. Iz neke omare manjka vse, kar treba za mašno službo, to je: krozniki, steklenice, kelih itd., vse stvari so obdane z dragocenim kamenjem in bogatimi našivi. Izginil je tudi zlat kelih z briljanti, ki ga je papež Pij X. podaril kardinalu Mery del Valu in ga je ta podaril zakladnici. Dalje je izginil zlat križ z rubini in smaragdi izredne dragocenosti, to je dar republike Kolumbije Piju IX. Vreden je ta križ nad pol milijona lir. Tatovi so odnesli dalje z briljanti in drugimi dragocenimi kamni obloženi kelih, darovan Piju IX., izredno drag zlat prstan, potem zopet drugi dragoceni križi, kelih, prstani itd. To so šele prva poročila o izvršeni tatvini. Policija v Rimu je napravila že bogzna koliko hišnih preiskav in zaprla 20 oseb, ki so osumljene, da so več ali manj udeležene pri tem cerkvenem ropu.

»Mati vzgojiteljica« je naslov prelepi knjigi, ki je izšla v založbi dekljskega lista »Vigred« v Ljubljani. Knjiga vsebuje polno krasnih, vsem globljim potrebam današnjega življenja odgovarjajočih navodil za vzgojo otrok, zato je neizogibno potrebna vsem našim materam. Služila pa bo dobro tudi vsem mladenkam sploh, ker bodo iz nje črpale nešteto zlatih smernic za izboljšanje svojega značaja. Upravi lista »Vigred« na izdaji te prepotrebne knjige iskreno čestitamo!

Nov vozni red

veljaven od dne 5. junija 1925, je izšel ter se dobiva v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena je komadu D 1.50.

SVOJCEM PADLIH IN POZABLJENIH VOJAKOV, POKOPANIH NA MARIBORSKEM MESTNEM POKOPALIŠČU NA POBREZJU,

občinam, društvom, meščanom avtonomnega mesta Maribor, prebivalcem mariborskega okraja!

Ze več kot deset let je, kar so legle prve žrtve iz svetovne vojne na mariborsko mestno pokopališče na Pobrežju. Pokopani so bili tja sinovi našega naroda, tam spe trpini drugih narodov, vsi padli za groznimi ranami ali strti po neizprosni boleznih.

Danes leže pozabljeni, zapuščeni v hladnem objemu slovenske zemlje, le tupatam porosi kaka solza na njihov prah, tupatam grobovi malo požive, kakor da bi svetela iz njih junaška kri, drugače pa je tam molk, strašna tihoča, pozabljenost...

Drugod žrtvujejo svojci, državne oblasti, občine, društva in drugi znatno več kot pri nas za prelepe spomenike iz kamna, bronca ali železa, ki jih postavljajo padlim vojakom, svojim sinovom, bratom. Množice romajo z globoko iskrenostjo k ostankom žrtev svetovne vojne, krasijo njih grobove s piramidami rož in vencev — pri nas pa, kakor da za nje ni spomina, kakor da je živjela vojna mimo nas...

Čas pa je, Mariborčani in drugi, da se zdramimo, čas je, da popravimo, kar smo toliko časa odlašali, čas je pokazati, da v pijeteti do mrtvih svojcev in tučev, ki počivajo pri nas, nočemo in ne moremo zaostati.

Zato na plan! Kakor Drava valovi skozi naše mesto vedno nemoteno naprej, tako naj vzvalove naša srca v ljubezni, požrtvovalnosti in usmiljenju do vseh pozabljenih, pokopanih na Pobrežju, a tudi drugod, kjer vedno snivajo sinovi našega naroda. Kdor le more — in kaj ne premoreta ljubezen in požrtvovalnost! — se pač odzovi temu klicu v obliki primerne denarnega prispevka, bodisi na nabiralnih polah, bodisi na drug način, ko potrkamo na plemenita srca. Urediti hočemo naše vojno pokopališče, gomile naših sinov, grobove tujih vojakov, teh v zavesti, da bodo tudi tuji naše sinove, ki počivajo v tuji zemlji, počastili enako dostojno. Odlikovanje, ki ga hočemo pripeti na junaška prsa vsem brez razlike, vsem znanim in neznanim, pa bodi v obliki spomenika, ki stoji njim v spomin.

Lep, mogočen in dostojen mora biti ta spomenik, zato se pa poprimimo dela vsi. Žrtvujmo denar, sodelujmo in to brez razlike strank in jezika, stanov in starosti, da bo čimprej izvršen naš načrt, vsem padlim in pozabljenim vojakom v slavo, mestu Mariboru in njegove vemu okraju v čast, potomcem pa v dokaz, da so njih predniki ljubili svoje sinove tako v življenju kakor v smrti.

Bodimo bratje in kakor bratje in sestre izvršimo skupno to delo!

V Mariboru, na Vidov dan 1925.

Odbor za postavitve spomenika v svetovni vojni preminolim vojakom v Mariboru.

Za Udruženje vojnih invalidov, podružnico Maribor: Anton Krepek, predsednik.

Za mariborsko mestno občino: Jože Stabej, obč. svetnik.

Za vojaško oblast: Dr. Matej Justin, san. podpolkovnik.

Katoliški vojni kurat: Pavel Zavadlaj.

Pravoslavni vojni kurat: Peter Trbojevič.

Odborniki: Franjo Geč, kapetan-invalid; Tone Gmajner, urednik; Anton Gvajc, profesor; Anton Golež, Martin Pravič, Jožef Zagar, profesor, Jožef Fras.

Dopisi.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Naša štiridnevna slovesnost v čast presv. Srcu Jezusovemu v cerkvi Sv. Treh kraljev je kaj lepo uspela. Prepričevalni govori č. oo. kapucinov Sigismunda in Leopolda iz Maribora so razvneli ogenj ljubezni do presv. Srca. Mnogoštevilni in ganljivi je bil obisk ponočnega češčenja, vspodbudna velika procesija Srca Jezusovega. K mizi Gospodovi je pristopilo 2700 domačinov in romarjev iz raznih krajev Slovenskih gor. — Prvi dan tridnevne, v četrtek, 18. junija, smo v spremstvu štirih duhovnikov in mnogoštevilnih mladeničev pokopali 56 let starega hlapca v župnišču Antona Ploja, ki se je dva dni poprej pri kopanju v Drvanji vtopil. Bil je 23 let član tukajšnje mladeniške Marijine družbe, udeležil se je romanja in Lurd in v Rim in evharističnega kongresa na Dunaju. Vedno globokoveren se še je na dan svoje neprevidne smrti udeležil sv. maše. Zvesti služabnik naj počiva v miru! — V pondeljek, dne 22. junija, se je tudi v naši župniji oglasila toča, vendar znatne škode še ni bilo. Bog nas čuvaj tudi v bodoče vse uničujoče toče! — Načrt nove okrajne ceste od nas v Gornjo Radgono se že izdeluje. To bo najkrajša zveza Maribora z Gornjo Radgono in Prekmurjem. Upanje imamo, da jo prejkošlej dobimo, saj je prepotrebna.

Sv. Križ na Murskem polju. Deset gasilnih društev v župniji Sv. Križa, katera so včlanjena v gasilsko župo ljutomersko, obhaja dne 26. julija veliko slavnost blagoslavljanja nove gasilske zastave. Zastava stane 13 tisoč dinarjev in nosi na rdeči strani podobo sv. Florijana in na modri gasilske znake. Na slavnost pridejo tudi hrvaški vatrogasci iz Varaždina in Čakovca, avstrijski iz Radgone, dalje Prekmurci in vsa sosedna gasilna društva. Med službo božjo daje salve veržejska strelska garda. Svira polnoštevilna malonedeljska godba. Po blagoslavljanju je odlikovanje gasilcev s srebrnimi kolajnamami. Popoldne ob pol treh: govor o gasilstvu, predava tov. Vengust iz Celja; javna vaja in tekma z brizgalnami štirih gasilnih društev; ob štirih v Slomškovi dvorani gasilska predstava. K udeležbi je povabljen vsakdo!

Smarje pri Jelšah. Dne 22. junija je bil pri nas živinski in kramarski sejm, čeravno zelo slab. Ko so začeli prihajati ljudje v trg, začudeno ogledujejo Gradovo gostilno in se vprašujejo: »Ali je res postal Grad že čisto cel samostojen demokrat?« Seveda je, saj ga še poznaš iz dobe med vojno, ko je rekviriral našo živino. Sedaj si je pa še okrasil svojo hišo (orjunsko zavetje) z lepo zeleno tablo, ki nosi napis: »Tajništvo Samostojne demokratske stranke. Uradne ure od 11. do 12. ure. Sprejema prošnje, pritožbe, vpisuje nove člane in naroča časopise.« Lepo, kaj ne? Torej dr. Pivkovi pristaši, kateri se smili že kamnu na cesti, samo demokratom in Pašiču ne! Ljudje, oziroma stranka, ki še sedaj ne vidi ali sliši naše pritožbe in trpljenja, akoravno že obupujemo pod težo centralizma, ne spaza več med človeško družbo.

Sv. Križ na Slatini. Naše tri nove bronaste zvonove in en tržiški zvon bo premil. škof dr. Andrej Karlin slovesno posvetil v četrtek, dne 18. julija, na god Karm. Matere božje.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Letošnji društveni izlet Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami se je vršil dne 2. julija v obliki romanja v slovenski Lurd v Rajhenburg. Udeležba je bila velika. 12 vozov izletnikov je pohitelo z okinčanimi vozovi z društveno zastavo, z društveno godbo v prijazni Rajhenburg. Veliko jih je šlo tudi peš. Število izletnikov iz St. Petra je bilo približno okrog 150. Ob prihodu v Rajhenburg je imel član društva č. g. Janko Krušič, zdaj kaplan na Bizeljškem, v lurski cerkvi sv. mašo, pri koji je pel društveni pevski zbor. Popoldne so se vsi izletniki dali skupno slikati pred pročeljem lurske cerkve z ustanoviteljem društva, g. Anton Senica, učiteljem v Koprivnici, na čelu, in z botro društvene zastave, gospo. Jozefo Uličnik.

Ogledali so si nadalje sloviti trapistovski samostan ter se s prijetnim utisom vrnili domov. Ta dan ostane pač slehernemu izletniku v prijetnem spominu.

Gospodarstvo.

VAŽEN GOSPODARSKI DAN V MARIBORU.

Predzadnjo soboto, dne 27. junija t. l., sta se vršila v mariborskem Narodnem domu dva občna zbora: ob desetih je zboroval štajerski vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo, opoldne pa pokrajinska zveza jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo. Udeležba je bila mnogobrojna; gostilniška soba je bila natlačeno polna raznih delegatov kmetijskih podružnic, vinarskih in kletarskih združenj ter privatnih vinogradnikov in sadjarjev, kar je najlepši dokaz, kako živo se narod zanima za te važne panoge našega gospodarstva. Navzočih je bilo tudi lepo število gospodarskih strokovnjakov: iz Kranjske je prihitel g. svetnik Skalicky. Na prvem občnem zboru je prišlo do prav zanimivih in temeljitih debat radi nove vinske postave, posebno glede sladkanja mošta in vina ter radi likvidacije vinarskega in sadjarskega odseka v prid pokrajinskemu savezu vinogradnikov. Nekateri delegati so prosili odsek, da razpošlje vsaj kmetijskim podružnicam osnutke novega vinskega zakona, da se bo mogel narod podrobneje informirati. Naslednje vprašanje glede likvidacije odseka je bilo v imenskem glasovanju odklonjeno, dokler se ne razčistijo razmere vsaj toliko, da se bo vedelo, kateri list naj prevzame vodstvo našega vino gradništva in sadjarstva, ali stari »Sadjar in vrtnar«, ali pa na novo se snuči list pokrajinskega saveza vinogradnikov za Slovenijo. Odsekovo premoženje znaša okrog 60.000 dinarjev.

Nato se je vršil občni zbor Pokrajinskega saveza slovenskih vinogradnikov. Po sprejemu raznih poročil in računskih zaključkov je g. inženir Mohorič podal jasno sliko sprememb, ki bil bile potrebne s stališča vinogradništva napram osnutku novega vinskega zakona, kakor ga je izdelala trgovska zbornica v Zagrebu, in ki v prvotni sestavi nikakor ne odgovarja stremljenju vinogradništva po pristni, nepokvarjeni kapljici.

Pri volitvi odbora je bil soglasno izvoljen za načelnika vinogradnik g. Robert Košar iz Ljutomerskih gor. Na predlog g. poslanca Žebota se sklene prositi vlado, da ukine davek od ročnega dela, ali da ga vsaj ublaži v toliko, da upostavi eksistenčni minimum in da se naturalne dajatve ne prštevaajo k dohodkom. — Vinarski ravnatelj g. Puklavec razloži občnemu zboru na podlagi statistike skrajno škodljive posledice nove carinske tarife za kmetско gospodarstvo, ker se bodo vsled tega podražilo posebno za vinogradništvo neobhodno potrebne orodje, galica in stroji. Tudi v tem oziru se pošlje na pristojno mesto sklenjena resolucija, kakor tudi proti eventualni ukinitvi vinarske in sadjarske šole v Mariboru, s čim bi se zadal našemu lepo napredujočemu vinogradništvu najhujši udarec.

Resolucije prihodnjič.

Peronospora je po zadnjem dežju začela precej močno nastopati posebno po trsnih vršičkih; zato bo treba takoj izvršiti novo škropljenje posebno po grozdju, da se zavaruje proti temu nevarnemu škodljivcu.

Določanje žive teže pri govedih brez tehtnice. Te dni je izšla v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, italijanskem in madžarskem jeziku v žepnem formatu knjžica pod naslovom: »Določanje žive teže pri govedih brez tehtnice« (»Utanačvanje žive težine kod goveda bez vage«, »Lebendgewichtbestimmung beim Rind ohne Waage«, »Fissazione peso vivo bestiame senza bilancia«, »Tablazatok a szarvas marha elösulya megallapi asanala«), katere avtorja sta gg. Makuc in dipl. agr. Anton Jamnik, katerih slednji je poznan kmetijski pisatelj, ki je izdal že več pripravnih in koristnih strokovnih knjig. Knjžica je potrebna vsakemu živinorejcu, ekonomu, prekipcu, mesarju, eksporterju itd. Potreba tehtnice spričo te knjige odpade, pa tudi nobenega računanja ni. Žival je zmeriti po dolžini in na obseg in iz teh dveh merenj dobljeni številki že sami pokazeta težo. Značilno je, kako si zlasti po sejnih mnogi pomagajo na ta način, da merijo živino z vrvice, nekaj časa tuhtajo in potem uganejo, da bi žival utegnila tehtati toliko in toliko. Omenjena knjžica je sestavljena na podobnem principu merjenja, le da njenemu lastniku ni treba nič ugibati, nego ima eksaktne številke, ki mu povedo vse. Koliko so včasih nepošteni nakupovalci prevarali ljudi, ko so kupovali kar na čez, kajti tehtnice ni povsod in se jih vedno ni mogoče posluževati. Danes pa so vse prevare nemogoče, ker vsak, še tako priprost človek, ki pozna številke, lahko sam dožene težo svoje živali in na podlagi tega ve, koliko naj zanjo zahteva, ako jo prodaja. Takega pripomočka doslej še nismo imeli in gre izdajatelju zasluga, da nam je omogočil po neverjetno nizki ceni. Knjžico se dobi po vseh knjigarnah po 10 dinarjev komad in pri g. dipl. agr. A. Jamniku, lastniku Agrarnega biroja v Ljubljani po 10 din. (v inozemstvu 11 din.) s poštnino vred. Oni, ki naročajo po pošti, morajo denar vpslati naprej. (Ljubljana, Selenburgova ulica 7 I.)

Mariborski trg dne 4. julija 1925. V soboto, dne 4. julija, je bilo sadja in drugih poljskih pridelkov in posebno solate in krompirja v veliki količini na mariborskem trgu. Slaninarjev je bilo 16, ki so prodajali svinjino in slanino po 17.50 do 30 din., drob pa po 15 do 20 din. kg. Tudi domači mesarji so znižali cene in so prodajali govedino po 10 do 15 din., teletino po 12.50 do